

DKTR-da korona günleri we ondan soñrasy

Category: Kitapcy, Publisistika, Sözler

написано kitapcy | 23 января, 2025

DKTR-da korona günleri we ondan soñrasy DKTR-da KORONA GÜNLERI
we ONDAN SOÑRASY

Demirgazyk Kipr Türk Respublikasynyň (DKTR) kowid-19 ýokanjyna garşy göreşi dünýäniň birnäçe ýurduna nusga bolarlyk görnüşde alnyp barylady. Hökümetiň alan ýerlikli we öz wagtynda kabul eden önüni alyş çäreleri netijesinde soňky 17 gün bäri DKTR-de koronawirus wakasyna gabat gelinmedi. Bejergi alýan ýekeje näsag bar, olam sagalyp barýar. DKTR halky we hökümet bu üstünligi bilelikde gazandy. Kabul edilen önüni alyş çäreleri gyzgalaňly dowam edip durka, önümizdäki täze döwür üçinem meýilnamalar işlenip düzülýär.

Ykdysadyýetiň çarhlarynyň täzeden aýlanmagy üçin ykdysady toparlanmalar, maliýe we bank ulgamynyň ýolbaşçylary bilen hökümet ýygnaýyşy üstüne ýygnaýyş geçirýär. DKTR-nyň iki girdejili pudagy bolan turizmiň we bilimiň täzeden janlandyrylmagy üçin nähili syýasat alyp barylmaladygy ara alnyp maslahatlaşylýar. Käbir iş ýerleri, jemgyýetçilik edaralary öz işine başlanam bolsa, köp ýerleriň işi heniz ýola goýlanok. Olary işletmek üçin goşmaça maddy kömek gerek. Döwletiň girdejileri we maddy çeşmeleri ellä-elli pese düşdi. Hökümet içerki harçlama we Türkiýeden garaşylýan maddy goldawlar bilen ykdysadyýeti täzeden iň ujypsyz zyýan bilen dowam etdirmegi göz önüne tutýar. Özi tejribeli ykdysatçy bolansoň premýer-ministr Ersin Tatar ýüzbe-ýüz bolan kynçylykly meseleleriň agzybirlik bilen hötdesinden gelinjekdigini we DKTR-nyň ýolunyň rowaçdygyny buşlady.

Tatar öňküsi gün Mejlisde eden çykyşynda «Ykdysadyýetde birtopar üýtgeşmeleri amala aşyryp bu kynçylygy ýeňip geçjekdigimize ynanýaryn» diýip, ähli pudaklaryň maý-iýul aýlary üçin maksatnamalarynyň taýýardygyny, Türkiýäniň goldawy

bilen munuň hötdesinden gelinjekdigini» aýtdy.

* * *

Geçen hepde DKTR-de iň köp gepi edilen we jedelleşilen meseleleriň biri-de, turizm sektorynda birnäçe goýumy bolan işewür Besim Tibukyň eýelik edýän «Diyalog Tv'» teleýaýlymynda berilen bir gepleşikde aýdan sözleri sebäpli ady agzalan teleýaýlymyň goýberilişiniň «Türksat» hemrasyndan Türkiýäniň Radio we Teleýaýlymlara gözegçilik edýän ýokary guramasy (RTÜK) tarapyndan kesilmegidi. Tibuk gatnaşan gepleşiginde Enewatanymyzyň Prezidenti Erdogana garşy agyr tankydy bellikleri edýän sözleri aýdypdy, munuň bilenem çäklenmän DKTR-nyň Angliýa birikdirilmeginiň has gowy boljakdygyny aýdyp, hetden aşypdy. «Diyalog» teleýaýlymynyň «Türksat» hemrasyndan RTÜK tarapyndan möhletsiz ýapylmagynyň yzysüre başlan çekişmelerde bolup geçen zatlary ýoýup, Enewatan Türkiýäni aýyplamaga synanyşýanlar, kiproli türkler bilen Enewatanymyzyň arasyny vozмага çalyşýanlar täzedan aňňyrmaga başladylar.

Muny özlerine amatly pursat hasaplaýan Türkiýedir DKTR-na duşmançylyk besleýän içimizdäki gaflat ukusyna giden we hyýanat batgasyna batan rumsöýerler – birküç guramanyň hetdini tanamaz başlyklary kiproli türkleriň Türkiýeden ýüz öwürmeginiň gerekdigini, Rumlar bilen birleşilse has gowy boljakdygyny aýdar ýaly derejede öte geçdiler.

Meniň pikirimçe, RTÜK-iň gelen karary beter agyr boldy. Ady agzalan teleýaýlym DKTR-na we Türkiýä arkalanýan ýaýlym syýasatyny ýöredip durka, diňe onuň hojaýyny ýalňyşdy diýip, teleýaýlymyň ýapylmagy we telewideniýäniň işgärleriniň jogapkärçilige çekilmegi dogry däl. Teleýaýlym ýañadan hemra arkaly işe başlamalydyr, Tibukyň sözlerinde kanun bozulmalar bar bolsa, onda ol degişli ýerinde degişli kişilere hasap bersin.

* * *

DKTR-da meniň eýeçilik edýän «Volkan» gazetinde birnäçe gezek

çykyş edip, dürli metbugat organlarynyň Türkiýäniň we DKTR-nyň garşysyna gönükdirilen çykyşlar taýýarlaýandygyny we bulara garşy degişli önüni alyş çäreleriniň geçirilmeginiň hökmanydygyny ýañzydypdyk. Oppozisiýadaky JTP-nyň organy bolan «Sim TV» teleýaýlymynyň iş seredilmäge degişli, şeýle-de häzirki Prezident Akynja ýakyn durýan dürli metbugat organlarynda berilen birnäçe çykyşlarda Enewatan Türkiýä we DKTR-na kesek zyňylýar, kemsidiji sözler aýdylýar. RTÜK-yň bireýýämden bári hyýanatyň batgasyna batan bu teleýaýlymlaryň önüne taýak oklamagyň we agzalan çykyşlary edenler boýunça kanuny jogapkärçilige çekmegiň deregine, diňe «DIALOG» teleýaýlymyna temmi bermegi gödek ýalňyslykdyr. Ýene bir üns bermeli zat bar: olam, hyýanat batgasyna batan bu metbugat organlarynyň hemra (uydu) harçlary we bu organlarda işleýänleriň aýlyk haklary döwlet tarapyndan üpjün edilýänligidir. Bular döwletiň puluny iýip, döwlete sögýärler. Şonuň üçin gyssagly ýagdaýda DKTR-da «Döwletiň goragyny kepillendirýän» kanunlaryň çykarylmalýdyr. Enewatan Türkiýä we DKTR-na garşy gönükdirilen bigaýratçylykly ýaýlymlaryň jogapkärçilige çekilmegi, ýapylmagy we bulara berilýän her dürli goldawyň kesilmegi jebisligimiz we döwlet howpsuzlygymyz üçin hökmany şertdir. DKTR-daky humar, jelepçilik we süýthorçylyk mafiýalarynyň ýoguna ýanylmagy üçin batyrgaý we kararly hökümete mätäçligimiz bardyr. Käbir gatlaklar Türkiýeden garaşylan maliýe kömeginiň nämüçindir DKTR-na gelip gowuşmazlygyny, DKTR hökümetiniň garaşylan kanunlary, hususanam haýynlary jezalandyrmaga gönükdirilen döwleti goraýjy kanunlaryň çykarylmalýgyna, Enewatana açyk diýjegini diýip ýörenleriň döşüni gaýşardyp aramyzda arkaýyn gezip ýörmelerine we munuňam üstesine olaryň döwlete arkalanýandyklaryna baglanyşdyrýar. Dogry sözüň üstüne söz ne hajat, ýagdaý dogrudanam şeýle...

Hüseyin Majit ÝUSUF,
hmyusuf1@gmail.com

«Yeniçağ» gazeti, 07.05.2020 ý.

Terjime eden: Guwanç MÄMILIÝEW,
Stambul uniwersitetiniň talyby. Publisistika